

Број 86/14
Београд 16.12.2014.

ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Немањина 9, Београд
председнику, Драгомиру Милојевићу

Поштовани председниче Милојевићу,

У вези са процесом вредновања рада судија који је тренутно у пробној фази, Друштво судија Србије сматра да је вредновање, као процес којим се процењује стручност и савесност у обављању судијске функције, важан инструмент којим се омогућава:

- управљање судством као системом (обезбеђује да у судству раде квалитетне судије - кроз напредовање судија на основу резултата њиховог рада; побољшава укупан капацитет свих судија заједно и сваког засебно - кроз одговарајући програм обуке, ужу специјализацију; оптимално ангажују способности сваког судије унутар суда - кроз годишњи распоред послова; одређује потребан број судија; омогућава равномерна оптерећеност судија и судова и ефикасност судства)
- успостављање система личне одговорности судија за обављање судијских дужности

и истовремено штити независност судија у том поступку, пошто сваки облик позивања судија на одговорност за њихов рад у вршењу судске власти носи у себи опасност да се задре у независност.

Консултативно веће европских судија Савета Европе усвојило је на свом годишњем пленарном заседању (22 - 24. октобра 2014. године у Стразбуру) Мишљење број 17 *О вредновању рада судија, квалитету правде и поштовању независности правосуђа* (у даљем тексту: Мишљење бр. 17). Иако је и до сада придавало велики значај свим мишљењима Већа, Друштво судија види Мишљење бр. 17 као документ од изузетног значаја и као смерницу којом би се требало руководити при успостављању система вредновања рада судија (превод Мишљења бр. 17 је прилогу).

Друштво судија је, кроз призму стандарда који су постављени у Мишљењу бр. 17, анализирано Правилник о критеријумима, мерилима, поступку и органима за вредновање рада судија и председника судова од 22. јула 2014. године (у даљем тексту: Правилник) и уочило да Правилник у одређеним важним сегментима почива на принципима супротним оним који су дефинисани у Мишљењу бр. 17.

Иако Правилник, са правом, као примарну сврху вредновања предвиђа унапређење квалитета рада судија, његова садржина није у функцији остварења те сврхе.

Приоритетни захтеви да се у што краћем року реши што већи број предмета, озбиљне последице за прекорачење рока израде одлуке, при чему се у време израде одлуке судији урачунава и време у којима поступају остале судске службе (дактило-биро, одељење судске праксе, писарница) доводе до брзог, а несолидног и неправичног решавања спорних односа, којим спорни однос суштински није решен или је решен супротно закону или устаљеној пракси. То сигурно не може бити интенција Правилника. Уз то, Правилник не прави функционалну везу између вредновања рада судија и потребе за континуираном обуком, које иначе годинама скоро и да нема, нити охрабрује судије да се посвете раду са судијским помоћницима и приправницима, што се повратно одражава на снижење квалитета правне заштите грађана. Обављање судијске функције на такав начин, није прихватљиво ни за судије, ни за грађане, ни за друштво у целини.

Друштво судија сматра да је неопходно да се Правилник преиспита, посебно скрећући пажњу на потребу преиспитивања критеријума и мерила, извора података, поузданости прикупљених података и прилагођености статистичких резултата вредновању рада судија, самог поступка вредновања и периода у којима би оно требало да се врши. Друштво судија посебно указује да Мишљење бр. 17 упућује да само вредновање не би требало да доводи до разрешења судија, већ би требало пронаћи механизме који би допринели да се побољша квалитет њиховог рада, и да би разрешење требало размотрити као крајњу меру тек уколико такви механизми не би дали резултате. У том смислу Друштво судија предлаже и да Високи савет судства иницира измену Закона о судијама у погледу одредаба које се тичу вредновања и основа за разрешење.

Имајући у виду искуства из пробне примене, Мишљење бр. 17, потребу за унапређењем Правилника, као и чињеницу да би његова формална примена требало да почне 15. јануара 2015. године, Друштво судија предлаже да се одложи примена Правилника, претходно преиспита предвиђени систем вредновања, последице које би он могао да проузрокује у вези са обављањем судијске функције (опадање квалитета рада судија) и начин његовог унапређења, како би сврха вредновања - побољшање квалитета рада судија заиста и могла да буде остварена.

Залажући се и даље за вредновање рада судија, Друштво судија, које се годинама бави овом проблематиком, спремно је да помогне у изналажењу најприкладнијег решења. С поштовањем,

Драгана Бољевић
председница Друштва судија Србије